

Lóvásár.

Lovasrendőr áll a Lóvásártér kapuja előtt, mozduatlanul, szoborszerűen. Olyan, mintha Árpád dandárából lépett volna hirtelen elő. Sisakján szikrázik a napvilág. A lókupeceket figyeli, ahogy azok már kint a kapuban elfogják a falusi embert, rátapadnak s már cipelik is befelé . . .

All a nagy piac. Pompás kép tárul elénk, szemnek-szivnek kedves ősi kép. Mintha a Don tövénél állanánk az időkben, úgy tűnik egy pillanatra, ahogy végigtekintünk a sokadalmon. Mennyi magyar szín! Pedig körötünk különös nyelvkeverék karatyol zagyván a zengő magyar szó aranyfolyamában. Cigány kupecek, vásáros svábok, komolyan szemlélődő tótok s mi más nép sűrőforog sűrű rajban, kezükben hosszunyelű, pirosbojtos ostor, rajta lent ágbafont selyemcsapó. A korlátok mögött lócsoportok állongálnak a forró napon, nagy muraközi paripák, kívánhedt gebék, pókos-kehes kancák, elvéve egy-két jóvérű magyar ló. Ni, az a szegény rézderes! Lehajtották szegényt, hogy szinte belesántult és úgy járatták a vásári forgatagban, mintha ő volna a piac primadonnája. Könnyű, homokfutó kocsival két táncoló sárkányparipa robog elő, gazdájuk lefogja egy gyepelhuzással s megállnak, mint a cövek. A piac népe odasereglik, a zshivaj megnő, a kupecek körbefogják, tapogatják s a vásárteret alku veri fel. Mi az áruk? Hatszáz pengő. Gazdájuk büszkén ül a bakon, hetyke magyar: egy fillért sem enged. S a vásáros kupecek és sváb gazdák félrehuzódva sutyorásznak, hogy aztán ujjabb erővel indítsák meg a vásári rohamot.

— Nincs ilyen ló az egész világon! — dicséri egy soroksári ember a pejlovát. — Csak éppen, hogy szólni nem tud. Ami jó csak ráfér egy lóra, az mind rajta van. Harminc mázsát akasztok utána s a füligerő kátyuból is röhögve kapja ki . . .

Körülveszik a lóbellérek s hozzák is már a vevőt. Lesik a „kalácspénz“-t s esküdözve dicsérik, hogy ilyen ló csakugyan nincs . . . Az ellenpárti kupec meg kevély kacagással ócsárolja, hogy nem is ló az, hanem csak valami kutya . . . Egy ezüstpitykés cigány, fekete, mint a sár, úgy sürgeti az üzletet, hogy vérbeborul a szeme, de a ló már nem eladó, — megsértődött a gazdája s egy tál aranyért sem adná oda . . .

Mesterséges domb emelkedik a vásártér balsó részén, egy meg jobbfelől, mindkettő magas hirda rug. Erre hajtják fel a lovakat, de úgy, hogy a szekérnek mind a négy kerekét megkötik. Az az igazi ló, amelyik a singes porban fölragadja rajta a kötött kerekű szekeret. Nekirugaszkodik egy barna paripa, horgasina szakadásig megfeszül, nyög bele, tajtékot izzad, föl is viszi a kaptató tetejére, de ott nagy erőlködésében elesik. Levetik a hámistrángját s valahogy talpra állítják. Gyi! Gazdája feláll a szekérben s könyörögve kérleli a szegény párát: „Légy szives, ne, ne, ló . . . huzd . . . légy szives . . .“ Gyi-i-i! És a ló végső erőfeszítéssel fölhuzza, majd leviszi tul a suta-sötét szekeret. Egy sváb felkiált lelkesülten: „Gance ló“. És 210 pengőért mindjárt megveszi . . .

Van olcsóbb is. Az agyonhajszolt, szegény gebék. Egyet 135 pengőért visz el valaki. A másik pár gebe 250-ért kel el. *Egy jó közepes pár ló ára 400—500 pengő közt váltakozik.* Csattog a parola, alku veri föl a vásárteret, szóáradat, égis erő dicshimnusz, ócsárlás, eskü, szitok, gunykacaj. Mindenki a lelkéből csinálja. Sürgőforgás, izgalom mindenütt. Itt egy szép tizenhatmarkos paripát járatnak, forgatnak a kupecek, ott rövid ostorpattogással biztatják az öreg lovakat. Egy öles magyar félkézt tart egy ficánkoló csikót, araszos izmai megfeszülnek, ahogy kétlábon nagygyönyörködve táncoltatja. Szép magyar kép. Jönnek is a vásáros atyafiak s körülveszik a kigyultszemű lóbellérek, szinte veszekednek érte, míg a gazdája sugárzó büszkeséggel áll. Jön egy százados egy őrmesterrel. Helyet! Az őrmester megnézi a csikó fogát s kacsint. Mi az ára? Háromszázhatvan. A kupecek lehuzzák a fejüket morogva. Nincs kalácspénz. A százados nem alkuszik. Kifizeti és viszi a gyönyörű csikót . . .

Vagy 300 vásárt kötnek itt minden csütörtöki napon s ezer ember is megfordul a lóvásártéren. *Minden ló után egy pengő ötven fillért szed a lóvásártér igazgatósága, az eladó szekerek után pedig hatvan fillért.* Tekintélyes summára rug. Legalább ne lenne olyan rettentő por! Panaszkodik a vásár közönsége, hogy majd megfullad, ha egy kis szél lebben. Szürke porfelhő borul a piacra s ropog az ember foga közt az éles homok. Látják, hogy jegyzeteket csinálunk, odajönnek és megkérnek szépen, hogy írjuk meg ezt. És azt is, hogy *a zsebtolvajoknak egész légiója működik a csütörtöki lóvásárokön s a sokadalomban báméskodó emberek zsebéből jelentős pénzeket kiemel . . .*

Megmozdul a szekértábor s lassan kifelé eregel. Ugy hat, mint valami mozgósínpad, inkább egy fantasztikus saktábla, melyen csapatostul mozognak a lovasfigurák. Kicsi kocsik zötyögnek kifelé, legtöbbször Kun László szekere: ember huzza, a lovat már eladták előle. Rudrakötött szalmacsutak mered föl az egyik szekérről. Ez azt jelenti, hogy — eladó. Ára nyolcvan pengő. A lóvásártér sarkában, a vörös téglaházban a passzusokat írják. Egyre sürgetőbb a kínálat és nagyobb a kereslet. A vásárt lefujják egy óra múlva. Venni és eladni! A lósiszárok új rohamba fognak, csattog a parola, szinte reng a piac. Egy öreg magyar csüggedten bucsuzik a lovától: Aztán, édes Csillag, nehogy szégyenbe hozz. Uj gazdádnál is jól viseld magad . . .

Lázár István.